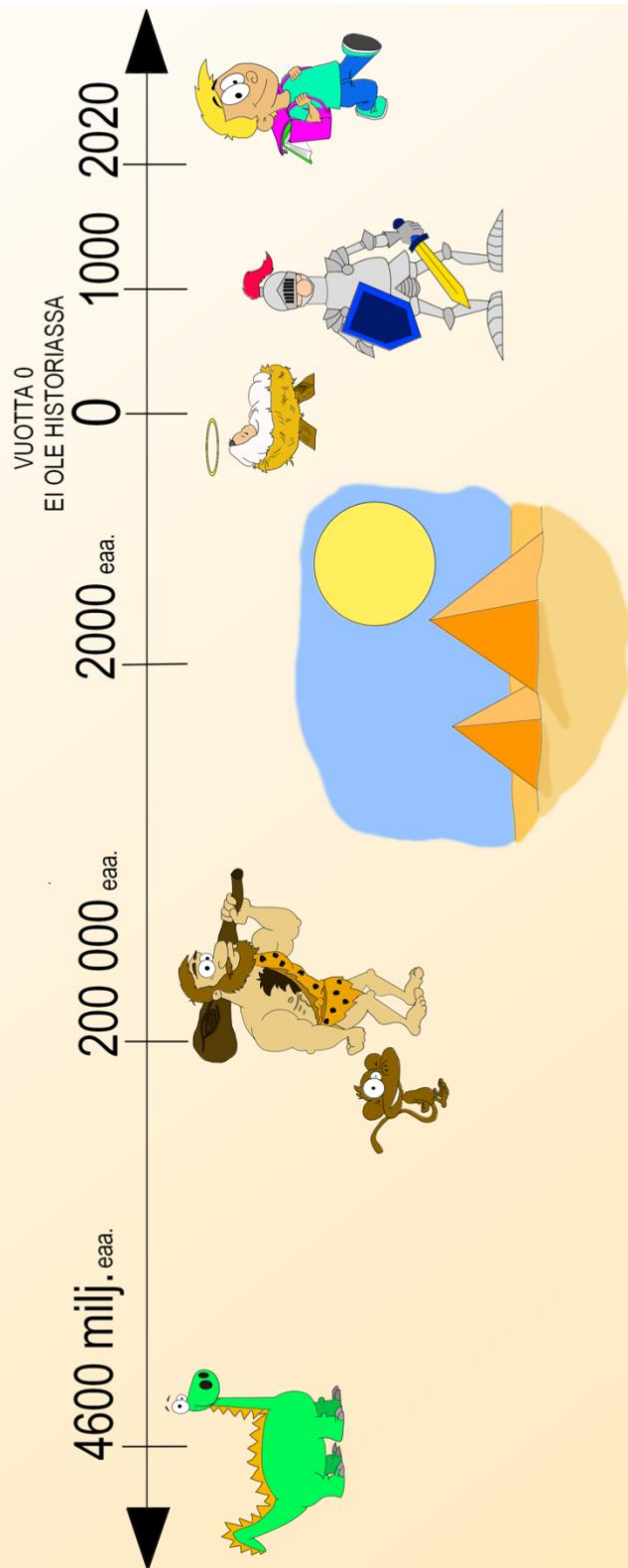

HISTORIA

AIKA JA HISTORIA

Ihmiset jakavat historian eli menneisyyden kahteen isompaan osaan:

ESIHISTORIALLINEN AIKA

- ihmiset eivät osaa kirjoittaa
- ei ole kirjoitettuja lähteitä (kirjat, kirjeet)
- arkeologi tutkii esineitä

- esihistoriallinen aika jaetaan näin:
  1. kivikausi
  2. pronssikausi
  3. rautakausi

HISTORIALLINEN AIKA

- ihmiset osaavat kirjoittaa (kirjoitustaito)
- on kirjallisia lähteitä (kirjat, kirjeet)
- historiantutkija tutkii kirjoja

- historiallinen aika jaetaan näin:
  1. vanha aika
  2. keskiaika
  3. uusi aika
  4. uusin aika (elämme nyt)

Esihistorian tutkiminen on tutkijoille hankalaa, koska kirjallisia lähteitä (kirjoja) ei ole.

Vuotta 0 ei historiassa ole, mutta olemme aloittaneet **ajanlaskun** (laskemaan aikaa) Jeesuksen syntymästä, jonka uskotaan syntyneen näihin aikoihin.

Ennen ajanlaskun alkua (ennen vuotta 0) on ollut ihmisiä ja elämää jo pitkään.

Esimerkiksi Egyptissä rakennettiin pyramideja jo 2 000 vuotta ennen ajanlaskun alkua.

Näin vuodet merkitään ennen vuotta 0:

- eKr. (= ennen **K**ristuksen syntymää)
TAI
- eaa. (= ennen **a**janlaskun **a**lkua)

Esimerkiksi antiikin aika alkoi 700 eaa. eli 700 vuotta ennen ajanlaskun alkua eli vuotta 0.

Näin vuodet merkitään vuoden 0 jälkeen:

- jKr. (= jälkeen **K**ristuksen syntymän)
TAI
- jaa. (= jälkeen **a**janlaskun **a**lun)

Esimerkiksi keskiaika alkoi 400 jaa. eli 400 vuotta ajanlaskun jälkeen.

Lyhennettä jaa. ei ole pakko käyttää (keskiaika 400–1500).

Vuodet ennen ajanlaskun alkua on pakko merkitä lyhenteellä eaa. (vanha aika 3000 eaa.)

Opettele!

1 minuutti = 60 sekuntia (kuorit kananmunan)

1 tunti = 60 minuuttia (opiskelet koulussa matematiikkaa)

1 päivä (vuorokausi) = 24 tuntia (aamusta seuraavaan aamuun asti)

1 kuukausi = esimerkiksi 31 päivää (joulukuu)

1 vuosi = 12 kuukautta (sinulla on syntymäpäivä kerran vuodessa)

Tiesitkö, että vuodessa on 365 päivää?

Tiesitkö, että ennen ihmiset seurasivat aikaa auringon ja aurinkokellon avulla?

Vuosi = 12 kuukautta

2015

2016

2017

Vuosikymmen = kymmenen vuotta

1970

1980

1990

Vuosisata = sata vuotta

1800-luku

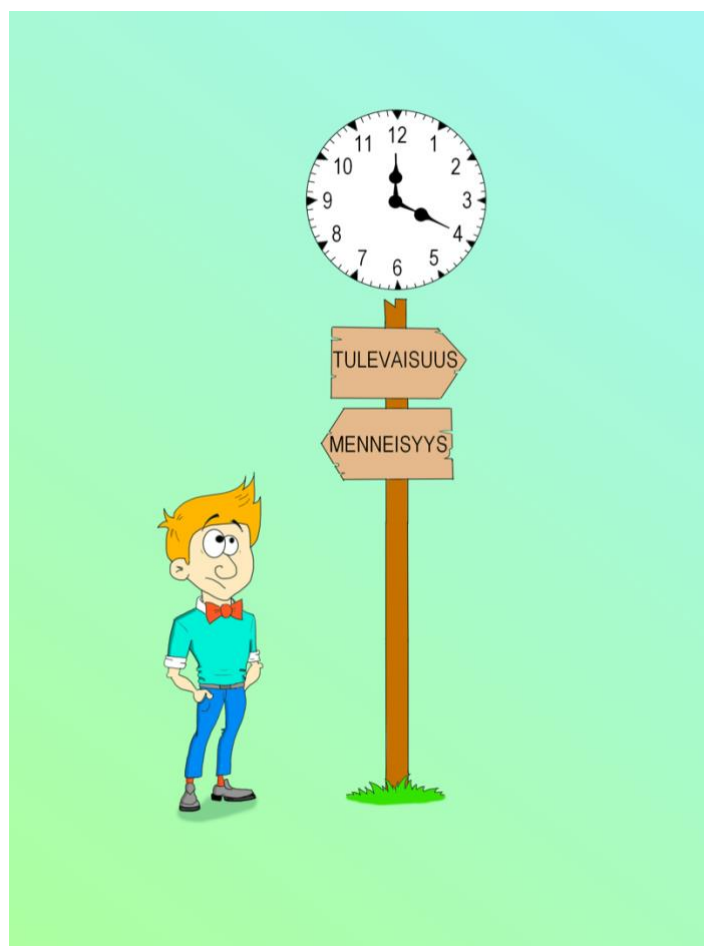
1900-luku

2000-luku

Vuosituhat = tuhat vuotta

1000

2000

TEHTÄVÄT

AIKA JA HISTORIA

Onko väite oikein O vai väärin V?

1. Ihmiset jakavat historian esihistorialliseen ja historialliseen aikaan.
2. Esihistorialliselta ajalta on kirjallisia lähteitä.
3. Kirjoitustaidon oppiminen aloitti historiallisen ajan.
4. Kivi-, pronssi- ja rautakausi ovat esihistoriallista aikaa.
5. Aika, jota elämme nyt, on nimeltään uusin aika.
6. Historiassa ei käytetä vuotta 0.
7. Lyhenne eaa. tarkoittaa ennen ajanlaskun alkua.
8. Vuosi 400 jaa. tarkoittaa 400 vuotta jälkeen ajanlaskun alun.
9. Vuosituhat tarkoittaa kymmentä vuotta.
10. Vuosisata tarkoittaa sataa vuotta.

Vastaa kysymyksiin.

1. Mihin kahteen suureen osaan ihmiset jakavat historian?
2. Miksi esihistorian tutkiminen on tutkijoille niin hankalaa?
3. Mihin kolmeen aikakauteen ihmiset jakavat esihistoriallisen ajan?
4. Mistä alkaa historiallinen aika? Mitä ihmiset keksivät?
5. Mihin neljään aikakauteen ihmiset jakavat historiallisen ajan?
6. Oliko olemassa ihmisiä ja eläimiä ennen ajanlaskun alkua?
7. Kuinka monta päivää vuodessa on?
8. Kirjoita jokin vuosituhat.
9. Kirjoita jokin vuosisata.
10. Kirjoita jokin vuosikymmen.
11. Kirjoita jokin vuosi.

AIKA JA HISTORIA

Kirjoitustehtävä.

Harjoittele kirjoittamaan seuraavat sanat:

- esihistoriallinen aika
- historiallinen aika
- kivikausi
- pronssikausi
- rautakausi
- vanha aika
- keskiaika
- uusi aika
- uusin aika
- ennen ajanlaskun alkua (eaa.)
- jälkeen ajanlaskun alun (jaa.)
- vuorokausi
- vuosikymmen
- vuosisata
- vuosituhat
- kirjoitustaito

Harjoittele laskemaan.

1. Nyt on 2000-luku. Mikä vuosi on nyt?
2. Minä vuonna sinä olet syntynyt?
3. Kuinka monta vuotta on kulunut sinun syntymästäsi nyt?
4. Laske 2020 – 10.
5. Laske 2000 – 300.
6. Laske 1950 – 130.
7. Mene tästä hetkestä 100 vuotta taaksepäin. Mille vuosisadalle tulet?
8. Mene tästä hetkestä 400 vuotta taaksepäin. Mille vuosisadalle tulet?
9. Mene 1 000 vuotta taaksepäin. Mille vuosisadalle tulet?
10. Kuinka monta vuosisataa on kulunut 1300-luvulta tähän hetkeen?
11. Kuinka monta vuosisataa on kulunut vuodesta 300 eaa. tähän hetkeen?
12. Kuinka monta vuosisataa on kulunut vuodesta 2000 eaa. tähän hetkeen?
13. Kuinka monta vuotta on kulunut vuodesta 2010 tähän hetkeen?
14. Kuinka monta vuotta on kulunut vuodesta 1990 tähän hetkeen?
15. Kuinka monta vuotta on kulunut vuodesta 1880 tähän hetkeen?

Piirrä yksi aikajana, johon merkitset ainakin seuraavat asiat:

- nykyinen vuosi
- oma syntymävuosi
- äidin tai isän syntymävuosi
- isoäidin tai isoisän syntymävuosi
- Suomen itsenäistymisvuosi

VASTAUKSET

AIKA JA HISTORIA

Onko väite oikein O vai väärin V?

1. Oikein.
2. Väärin. (Esihistorialliselta ajalta ei ole kirjallisia lähteitä.)
3. Oikein.
4. Oikein.
5. Oikein.
6. Oikein.
7. Oikein.
8. Oikein.
9. Väärin. (Vuosituhat tarkoittaa tuhatta vuotta.)
10. Oikein.

Vastaa kysymyksiin.

1. Historia jaetaan esihistorialliseen ja historialliseen aikaan.
2. Esihistorialliselta ajalta ei ole kirjallisia lähteitä, tutkitaan vain esineitä.
3. Esihistoriallinen aika jaetaan: kivikausi, pronssikausi ja rautakausi.
4. Historiallinen aika alkaa kirjoitustaidon keksimisestä.
5. Historiallinen aika jaetaan: vanha aika, keskiaika, uusi aika, uusin aika.
6. Kyllä, ihmisiä ja eläimiä oli jo ennen ajanlaskun alkua.
7. Vuodessa on yleensä 365 päivää.
8. Kirjoita jokin vuosituhat. Esim. 2000.
9. Kirjoita jokin vuosisata. Esim. 1700.
10. Kirjoita jokin vuosikymmen. Esim. 1960.
11. Kirjoita jokin vuosi. Esim. 2016.